

FAMAGASINET

FA og uddannelsespolitikken

Fra folkeskole til arbejdsmarked s. 2

Videreuddannelse

Finansuddannelser hænger

sammen s. 6

Uddannelse giver vækst

Gode bud til regeringens

vækstforum s. 4

Certificering

Regeringen har varslet en

model s. 10

UDGIVELSE, TRYK OG EKSPEDITION: FA

JUNI 2010

KONTAKT: FA@FANET.DK

ISSN 09088679

NR.2

FA og uddannelsespolitikken

FA har her i foråret 2010 overtaget Finansrådets uddannelsespolitiske opgaver - nationalt og internationalt - samt Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning. Elevuddannelsen vil fremover blive håndteret fra Forsikringsakademiet og Finanssektorens Uddannelsescenter.

Konstruktionen åbner for nye samarbejdsrelationer i finanssektoren på uddannelsesområdet. Det giver sektoren mange gode kort på hånden i fremtiden, hvor kompetencer og kompetenceudvikling vil blive af allerhøjeste vigtighed i et globaliseret, konkurrencepræget marked. Det blev mere end bekræftet, da FA og personalechefudvalgene besøgte OECD i Paris.

Kompetenceudvikling er et område, hvor det er oplagt for FA at samarbejde med forbundene. FA har derfor som led i den tidlige afslutning på overenskomstforhandlingerne for 2011 aftalt et udvalgsarbejde med Finansforbundet og DFL om netop kompetenceudvikling. Bl.a. vil vi søge at kortlægge brugen af efteruddannelse i finanssektoren.

FA's uddannelsespolitiske indsats vil fokusere på virksomhedernes efterspørgsel af uddannelse og dermed medvirke til, at virksomhederne har ansat og kan ansætte medarbejdere med de rigtige kompetencer.

FA's kongstanke er, at uddannelse skal hænge sammen fra folkeskole til arbejdsmarked. Uddannelse skal være målrettet virksomhedernes aktuelle eller fremtidige behov. Uddannelsen skal lige fra 1. dag i børnehaveklassen fokusere på at uddanne nye borgere til arbejdsmarkedet.

Det betyder, at it skal indgå på lige fod med dansk og matematik i folkeskolen, at uddannelsessystemerne skal hænge sammen, så ingen skal lære det samme to gange, at professionsrettede uddannelser skal styrkes, og at private uddannelser kan få merit ind i det offentlige uddannelsessystem.

Vi synes selv, at finanssektoren er nået langt på uddannelsesområdet - men der er også her plads til forbedringer. Det vil FA tage fat på i samarbejde med sektorens andre interessenter på uddannelsesområdet.

Steen A. Rasmussen

Steen A. Rasmussen

Uddannelse giver vækst

Når regeringens vækstforum mødes for at drøfte uddannelse, bør der bl.a. være fokus på arbejdsmarkedets efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft og på at sikre et sammenhængende uddannelsessystem.

Af Charlotte Enevoldsen, CEN@fanet.dk

REGERINGENS VÆKSTFORUM

Hvem?

Medlemmerne af regeringens vækstforum er sammensat af 31 førende erhvervsledere, forskere og andre, som til sammen har bred erfaring med vigtige forhold for Danmarks vækstmuligheder og konkurrenceevne.

Hvorfor?

Regeringen har nedsat vækstforummet, for at det kan drøfte og rådgive regeringen om fremtidens udfordringer. Udfordringerne omhandler bl.a. Danmarks konkurrenceevne, uddannelse af arbejdsstyrken og grøn vækst.

Hvordan?

Vækstforummet mødes til foreløbigt fem temamøder, hvor der med udgangspunkt i analyser, oplæg og anbefalinger drøftes forskellige udfordringer.

Når regeringens vækstforum mødes senere i denne uge er uddannelse på dagsordenen. Det sker, fordi en veluddannet arbejdsstyrke er en forudsætning for at skabe vækst i Danmark.

Hvordan sikrer vi, at flere gennemfører en relevant uddannelse?

Hvilke krav stiller anden bølge af globaliseringen til det danske uddannelsessystem? Det er nogle af de udfordringer, som skal drøftes på mødet i vækstforum.

Gode bud på løsninger

- Samtænke uddannelsespolitik og arbejdsmarkedspolitik for at sikre et fremtidigt arbejdsmarked, hvor udbuddet af kompetencer matcher efterspørgslen. Finanssektoren forventer fx et øget behov for stærke kompetencer inden for it, organisation og kommunikation.
- Sikre et sammenhængende uddannelsessystem, som er vejen til en fleksibel og omstillingsparat arbejdsstyrke og til et højere uddannelsesniveau i Danmark generelt.
- Anerkende uddannelse i privat regi som meritgivende i det offentlige uddannelsessystem. Det er spild af alle ressourcer at lære det samme to gange.

På mødet i vækstforum bliver der også kigget på udfordringerne med finansielle briller. Blandt andre Nordeas direktør Peter Schütze, Sydbanks direktør Karen Frøsig og ATPs direktør Lars Rohde sidder med ved bordet, når ministre, organisationsrepræsentanter og erhvervsledere drøfter udfordringer for Danmarks vækst.

Vækstforum holder møde den 3. og 4. juni under overskriften "Viden og kompetencer – fra folkeskole til universitet". Det er fjerde gang, vækstforum mødes.

Uddannelsesniveauet stiger i finanssektoren

Medarbejdersammensætningen i banksektoren er ved at forandre sig radikalt. I 1993 var vejen ind i sektoren en elevuddannelse. Nu finder stadig flere med andre profiler vej ind i sektoren.

Michael Boas Pedersen, MBP@fanet.dk

Det generelle uddannelsesniveau i finanssektoren er steget betydeligt gennem de seneste år.

Andelen af medarbejdere, som har enten grundskole, gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse som højeste fuldførte uddannelsesniveau, er reduceret fra 88% i 1993 til 67% i 2008. Samtidig er andelen af medarbejdere med enten kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse steget fra 12% til 33%.

Generationsskifte hæver uddannelsesniveaut

Den generelle stigning i uddannelsesniveaut afspejler også, at flere højtuddannede er på vej ind i sektoren, mens flere lavtuddannede er på vej ud. Forklaringen er, at kravene til formelle uddannelsesniveauer er højere for nyansatte i dag, end det har været tidligere. 91% af de ældre privatrådgivere (+55) har en erhvervsuddannelse som højeste offentlige uddannelse, mens kun 3% har en kortere videregående uddannelse. Til sammenligning har kun 35% af de yngre privatrådgivere (-35) erhvervsuddannelsen som højeste offentlige uddannelsesniveau. 41% af de yngre privatrådgivere har en kortere videregående uddannelse som højeste uddannelsesniveau.

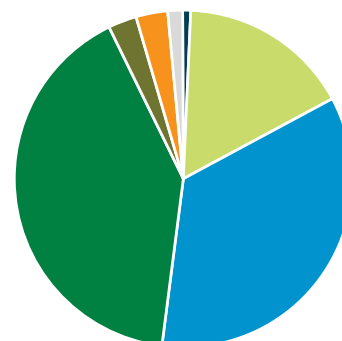
Eleverne læser også videre

Samtidig med at højtuddannede finder vej ind i sektoren, øges uddannelsesniveaut også blandt de medarbejdere, som vælger den traditionelle elevvej ind i sektoren. En del af de elevuddannede vælger nemlig at bruge mulighederne i det sammenhængende uddannelsessystem og læser videre på de offentlige vekseluddannelser. 77% af eleverne går i gang med Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning (AU) inden for et halvt år efter afslutningen af deres elevuddannelse. Herudover er 8% startet på HD og yderligere 8% vil starte på enten AU eller HD inden for det næste halve år. Ca. 93% af en elevårgang vil dermed videreuddanne sig. En tilsvarende undersøgelse blandt de studerende på AU og FRØK-forløbet viser, at cirka halvdel har planer om at begynde på en HD 2. del.

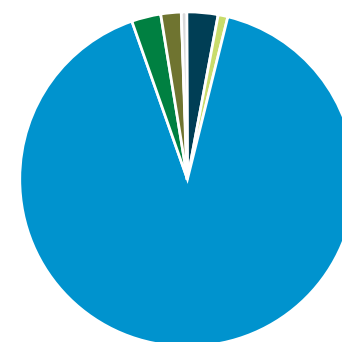
Private efteruddannelsesaktiviteter

Finanssektorens medarbejdere deltager også i en bred vifte af private efteruddannelser. Tal fra Danmarks Statistik viser, at finansielle virksomheder i 2009 brugte 4,57 kroner pr. arbejdstime til efter- og videreuddannelse. Dermed er finanssektoren den branche, der bruger flest midler på efter- og videreuddannelse pr. arbejdstime.

Privatrådgivere, 35 år og derunder

Privatrådgivere over 55 år

- Grundskole
- Erhvervsudd
- MVU
- LVU
- Gymnasie
- KVVU
- Bachelor

Om undersøgelser af overgange mellem FU/AU og AU/HD

Undersøgelse 1: Foretaget af Finansrådet i 2009 blandt 320 elever fra årgangen 2007/2009.

Undersøgelse 2: Foretaget af Finansrådet. Baseret på 303 respondenter, der enten var i gang med at læse Akademiuddannelsen(AU) eller kursusforløbet i Finansiell Rådgivning for Finansielle Rådgivere (FRØK) i efteråret 2009.

Danske uddannelser i Europa

Nu er det muligt at sammenligne de danske finansielle uddannelsesniveauer med andre europæiske finansielle uddannelser. Tidligere var sammenligning af finansielle uddannelser på tværs af Europa lukket land. Nu er Danmark med på det europæiske landkort.

Af Susan V. Middelboe, SUM@fanet.dk

EFPA (European Financial Planning Association – med 12 europæiske medlemmer) har lavet 2 uddannelsesforløb med fastsatte kriterier (fx viden og kompetencekrav) nemlig en EFA (European Financial Advisor) og en EFP (European Financial Planner). Disse 2 forløb bruges som en benchmark eller en standard i akkrediteringsprocessen.

Akkreditering er en international metode for anerkendelse og gennemsigthed af uddannelserne og dokumenterer, at de nævnte uddannelser lever op til internationale krav og kan sammenlignes direkte med tilsvarende bankuddannelser i Europa. Akkreditering giver de finansielle uddannelser en international blåstempling og et kvalitetsstempel.

Akkreditering af danske uddannelser

2 centrale danske uddannelser, Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning og Finansøkonomuddannelsen, blev i 2009 akkrediteret som svarende til European Financial Advisor (EFA). HD 2 del i Finansiell Rådgivning forventes at blive akkrediteret i nærmest fremtid som svarende til European Financial Planner (EFP).

Akkreditering betyder, at rådgiveren kan få et bevis på at have opnået "EFA" niveauet. Vilkårene for udstedelse og ansøgning om akkrediteringsbevis findes på EFPA-Danmarks hjemmeside www.efpa-danmark.dk

EFPA-Danmark har, på nuværende tidspunkt, udstedt 4 akkrediteringsbeviser.

Praktisk betydning for medarbejderen

Beviset er et ekstra "eksamensbevis". Akkreditering øger gennemskuelighed i den finansielle sektor på tværs af grænserne i Europa. Væsentlige forskelle mellem landenes skattelovgivning og andre centrale regler indebærer dog i praksis, at en dansk bankrådgiver ikke uden videre kan begynde at arbejde i et andet europæisk land. Rådgivere skal have grundlæggende viden om det pågældende lands lovgivning og skatteregler først.

Uddannelserne hænger sammen

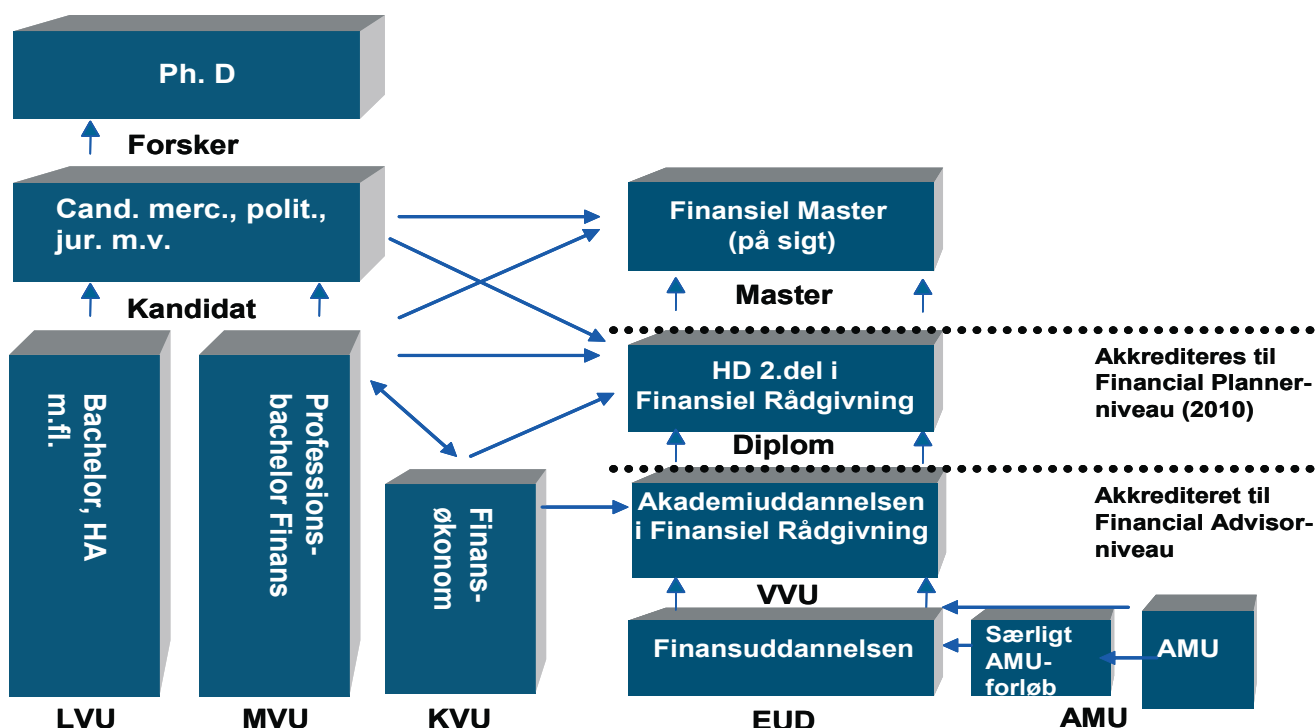
Der er mange forskellige muligheder for videreuddannelse i finanssektoren - alt efter medarbejderens uddannelsesniveau. Det betyder, at uanset om medarbejderen starter som akademiker eller finanselev, så er der relevante muligheder for uddannelse og udvikling med offentlige uddannelsesbeviser.

Af Peter Frederiksen, PMF@fanet.dk

Den finansielle sektors organisationer har i de seneste 10 år arbejdet for at skabe sammenhænge og sømfrie overgange og merit mellem de forskellige uddannelsesniveauer. Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning giver direkte adgang til alle specialer på HD 2. del uden krav om ekstra fag, som ellers tidligere krævede både tid og ressourcer hos medarbejder og arbejdsgiver. Finansøkonomer kan få Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning blot ved at gennemføre specialefaget Finansielle Forretninger.

Hovedparten af privatrådgiverne i bankerne er uddannet gennem det offentlige uddannelsessystem og har som minimum gennemført enten Finansuddannelsen, Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning eller Finansøkonomuddannelsen. Herudover læser en del af finansøkonomerne og de akademiuddannede videre på HD 2. del (typisk i Finansiell Rådgivning eller Finansiering).

Det sammenhængende offentlige uddannelsessystem på det finansielle område

Fem veje ind i sektoren:

1. En lang videregående kandidatuddannelse (LVU) i regi af universitet eller handelshøjskole.
2. En mellemlang videregående uddannelse (MVU) til Professionsbachelor i Finans. Fra januar 2012 vil sektoren også rekruttere fra den nye finansbacheloruddannelse.
3. En kort videregående uddannelse (KVU) som Finansøkonom. Finansøkonomer vil normalt blive videreuddannet i et trainee-forløb på 1-2 år og kan fortsætte på HD 2. del (typisk i Finansiell Rådgivning eller i Finansiering).
4. En erhvervsuddannelse (Finansuddannelsen), hvor ansættelse i en finansiell virksomhed kombineres med skoleforløb på en handelsskole (EUD-vejen). 9 ud af 10 fortsætter herefter med enten Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning (AU) eller HD 1. del.
5. Et særligt tilrettelagt forløb (BASISrådgiveren eller FlexFinans®) baseret på arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU), hvor den enkelte medarbejder først gennemgår en realkompetencevurdering, som fører til en individuel uddannelsesplan (skoleophold kombineret med praktik). Medarbejderen når herefter via AMU-vejen et uddannelsesniveau på linie med erhvervsuddannelsen (Finansuddannelsen).

Certificering af investeringsrådgivere

Regeringen har varslet en certificeringsordning for investeringsrådgivere. Det bør være en ordning, som tager fat de rigtige steder uden at være på bekostning af fleksibiliteten.

Af Charlotte Enevoldsen, CEN@fanet.dk

Regeringen vil indføre en certificeringsordning, som skal sikre, at personer, der yder rådgivning om komplicerede investeringsprodukter, har de fornødne kompetencer. Alle pengeinstitutter i Danmark vil blive berørt af ordningen.

Professionel rådgivning er vigtig

Langt de fleste rådgivningssituationer håndteres kompetent og professionelt. Desværre er der tilfælde, hvor en kunde ikke har fået tilfredsstillende rådgivning. Det er få tilfælde, men de skal undgås. Det er vigtigt, at en certificeringsordning sætter ind der, hvor udfordringerne er, og ikke på bekostning af alle de mange gode rådgivningssamtaler, som gennemføres hver dag.

FA anbefaler, at en certificeringsordning er fleksibel og tager højde for de forskellige typer pengeinstitutter, der findes i Danmark, og som har valgt at organisere rådgivningen forskelligt. En mulighed er at indføre en test, som rådgiverne skal bestå for at vise, at de besidder de rette kompetencer til at rådgive om komplicerede investeringsprodukter.

Regeringen ønsker en certificeringsordning på grund af mange sager om utilfredsstillende rådgivning. Der er et stigende udbud af finansielle produkter, og produkterne bliver stadig mere komplekse. Derfor er det endnu mere vigtigt, at den almindelige forbruger får en solid og ansvarlig rådgivning, lyder regeringens vurdering.

Finanstilsynet har meldt ud, at en certificeringsordning vil blive præsenteret inden sommerferien. Danmark vil dermed følge trop med blandt andre Sverige og Norge, som allerede har certificeringsordninger.

Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning er fremtidssikret

Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning (AU) er det seneste år blevet justeret som følge af en større revision af HD 1. del og ændrede adgangskrav til HD 2. del.

Af Peter Frederiksen, PMF@fanet.dk

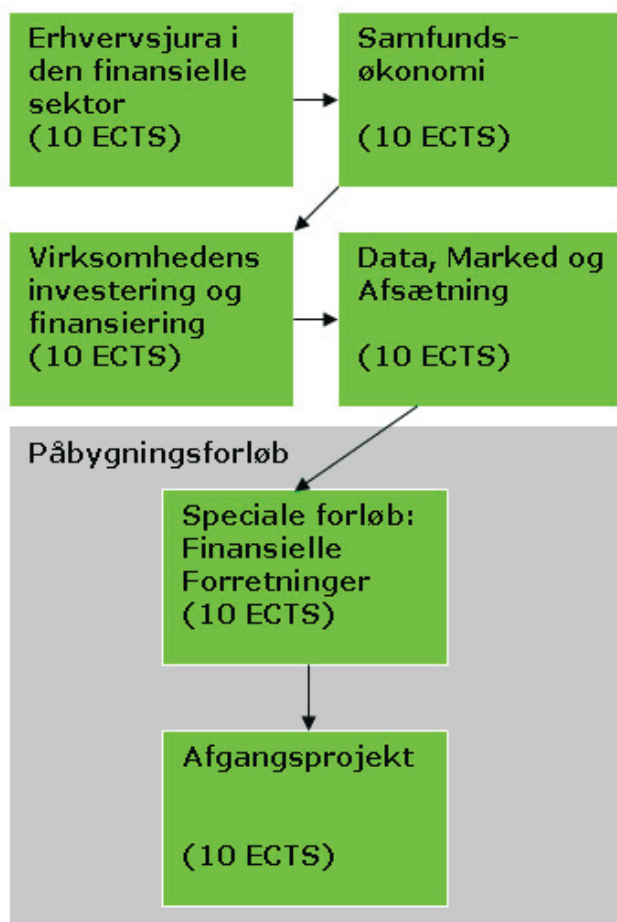
Akademiuddannelsen vil fremadrettet give adgang til alle HD 2. del specialer og ikke kun HD i Finansiell Rådgivning. Uddannelsen skal derfor indeholde både erhvervsøkonomiske emner og metode samt dataanalyse.

Nye fag og eksamensformer

For at løse denne udfordring og samtidig sikre, at fagene på AU afspejler virkeligheden i bankerne, er fagene Virksomhedens Investering og Finansiering og Data, Marked og Afsætning blevet udviklet. De nye fag vil blive evalueret og eventuelt justeret i løbet af efteråret 2010.

Samtidig med justeringen af fagene på Akademiuddannelsen er der blevet introduceret en række nye prøveformer. Samfundsøkonomi får mundtlig eksamen baseret på et projektoplæg. Eksamen i Finansielle Forretninger er en rapport på baggrund af et centralt udmeldt emne.

BANKLINIEN PÅ AKADEMIUDDANNELSEN

Fagene på uddannelsen

Den nye fagrække på Akademiuddannelsens banklinie, som er generelt adgangsgivende til HD 2. del, består af følgende fag:

- Erhvervsjura i den finansielle sektor
- Samfundsøkonomi
- Virksomhedens Investering og Finansiering
- Data, Marked og Afsætning
- Finansielle Forretninger
- Afgangsprojekt

Pilene i skemaet viser den anbefalede rækkefølge.

Praktiksituationen på Finansbachelor- og Finansøkonomuddannelsen

De to uddannelser har praktik som et væsentligt element. Kravet om praktik forudsætter aktiv deltagelse fra sektorens side for at sikre praktikpladser.

Af Michael Boas Pedersen, MBP@fanet.dk

Der er ikke praktikpladser nok til de studerende lige nu. Kombinationen af et øget optag på Finansøkonomuddannelsen og etableringen af Finansbacheloruddannelsen har øget behovet for praktikpladser betragteligt. Samtidig har finanskrisen naturligt nok mindsket virksomhedernes rekrutteringsbehov.

Forventningerne skal passe til virkeligheden

Flere medlemsvirksomheder har peget på, at nogle studerende ikke har de rette kompetencer eller den rette kundevendthed, som sektoren efterspørger. Resultatet er, at praktiksituationen for begge uddannelser er vanskeligere end forventet.

En vellykket praktik er nødvendig og:

- FA har gjort banker, realkreditinstitutter og forsikringselskaber opmærksom på behovet for at skaffe flere praktikpladser
- FA og skolerne drøfter derfor alternativer til praktik, herunder projektpraktik, udlandspraktik eller praktik delt mellem flere virksomheder
- FA er i dialog med skolerne om de studerendes forventninger til og muligheder for jobs.

Samlet set har indsatsen bedret situationen en smule. Alligevel mangler 48% af de studerende på Finansbacheloruddannelsen og 26% på Finansøkonomuddannelsen stadig praktik i 2010.

Attraktive uddannelser

For at sikre uddannelserne fremadrettet vil FA derfor på lidt længere sigt arbejde for:

- Et mere realistisk optag på uddannelserne i forhold til det reelle behov i sektoren
- Bedre kvalitet i uddannelserne for at sikre, at de studerende har de nødvendige faglige kompetencer og den rette kundevendthed
- Bedre vejledning af specielt de unge, som søger ind på Finansbacheloruddannelsen om de jobs, man som nyuddannet kan forvente i finanssektoren.

PRAKTIKSITUATIONEN PÅ FINANSBACHELOR		
Valgfag/B	Praktik	
	Har	Mangler
Bank/realkredit	21	24
Forsikring	9	9
Revision	10	10
Ejendomsadm.	12	1
Ejendomshandel	14	8
I alt (108)	56	52
Procent	52%	48%
PRAKTIKSITUATIONEN PÅ FIØK		
Total antal studerende	754	
Antal studerende med praktik	556	
Antal studerede uden praktik	198	
Antal studerede uden praktik %	26,3%	
* Praktiktallene er hentet 18-05-10		

Nyt fra FA

Med virkning fra 1. april 2010 overtog FA uddannelsesområdet fra Finansrådet. Som følge heraf er FA's sekretariat udvidet med 10 medarbejdere, så FA nu har 27 medarbejdere. Uddannelsesområdet omfatter uddannelsespolitiske interesser på alle niveauer, det interenationale samarbejde og Akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning.

For yderligere oplysninger til henvises til www.fanet.dk/Uddannelse

Ændringer i medlemskredsen

Pr. 31. marts 2010 er Forstædernes Bank udtrådt af FA som følge af fusionen med Nykredit Realkredit A/S.

Pr. 31. maj 2010 udtræder Tved Sparekasse af FA som følge af sammenlægningen med Sparekassen Kronjylland.

Føroya Banki - Filial i Danmark har ændret navn til: P/F BankNordik.

Pr. 1. juni 2010 har FA herefter 219 medlemmer fordelt på 165 pengeinstitutter, 10 real- og kreditinstitutter og 44 forsikringsvirksomheder.

Virksomhederne har med opgørelsesdato 1. juni 2009 eller senere optagelsesdato i alt 70.338 medarbejdere.

Konference om uddannelse og kompetenceudvikling 1. september

Den 1. september 2010 holder FA sammen med DFL og Finansforbundet en konference, som sætter fokus på fremtidens uddannelse og kompetenceudvikling i den finansielle sektor. Undervisningsminister Tina Nedergaard er blandt oplægsholderne og med til at tage fat på de udfordringer, som sektoren står overfor.

De traditionelle uddannelsesveje ind i sektoren er under forandring, og medarbejderne forventes at være fleksible, mobile og ikke mindst omstillingsparate i forhold til et arbejdsmarked i konstant udvikling. Hvilke krav og forventninger giver det til uddannelse af fremtidens medarbejdere? Hvordan udfordrer det virksomhedernes tilgang til kompetenceudvikling, og hvordan kan udfordringerne håndteres?

Mere information om konferencen er på vej.

FINANSSEKTORENS
ARBEJDSGIVERFORENING

AMALIEGADE 7
1256 KØBENHAVN K

TELEFON +45 3391 4700
FAX +45 3391 1766
WWW.FANET.DK

